
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for Inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHold: Festen. — Den unge prest. — Fra den eukaristiske kongress i Kjøbenhavn. — Til Oslo katolske ungdom. — Herhjemme — og derute.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 25287

RETT + OG + SANNHET

*Den nye Overhyrde for Vikariatet Oslo:
Hans Høiærverdighet Msgr. F. Mangers.
Titularbiskop av Selja.*

Festen.

«At alle må være ett» — slik lyder vår nye overhyrdes valgsprog. Og nede i det land, hvor han er født og opdratt — blandt de mennesker som kjenner ham har hans personlighet allerede formådd å virkeliggjøre dette ord. Det forteller de aviser om konsekrasjonshøitideligheten, som er kommet hertil, og hvorfra «St. Olav» hermed bringer et sammenarbeidet og forhåpentlig derved noenlunde fyldestgjørende referat.

Bedre introduksjon kan ingen få enn den, at hans landsmenn, som med en munn, priser hans egenskaper som prest og som menneske, og at de alle som en slår ring om ham i hans livs største feststund og bærer ham i tanker og bønner frem til virket blandt trosbrødre i det fjerne Norge. Det gir rike løfter for fremtiden: en kjærlighetsevne der som Biskop Mangers kaller så megen kjærlighet frem, hvor han inntil nu har ferdedes de fleste år av sitt liv — vil også heroppe høste hundrefold, hvor den spreder sine varmende stråler over Ordets sæd!

Som en innledning til selve høitideligheten bringer vi først en gjengivelse av en artikkel i «Luxemburger Wort» for 23. august:

Monseigneur J. Mangers.

Hvor før den ærverdige Erkebiskop *Fallize* har virket, kommer nu Mgr. Mangers som apostolisk vikar for den norske misjon. Hans hjemsted Stolzemburg er en herlig plett på jorden. Der hvor de steile bjergtinder kneiser over dalene ligger der et beskjedent lite hus. Enkle, stille, fredelige og hårdføre mennesker lever der — møisommelig kjempende for å tvinge jorden til å gi dem det nødtørftigste. De kjenner kun Gud og det daglige hårde arbeid — og av bjergene har de lært den kunst å kunne tie.

Et ekte barn av disse fjell var den gutt, som den 19. mars 1889 fødtes i det lille hus. Stillferdig, litt sky, men elskende naturen og især fjellene. Han var uadskillelig fra dem — han ferdedes på dem i all slags vær og han tydet deres tale, så søsken og kameratene beretter at ingen kunde fortelle så mange eventyr som han. Hans forråd var uuttømmelig. Også på skolebenken gikk ofte hans tanker til fjells, til læreren rev ham ut av hans drømmerike. Og da blev han bedrøvet: det var jo ikke ulydighet han vilde — det var bare at hans sinn lengtedes mot høifjellens trylleri — er det ikke som gutten hadde en forutfølelse av at han i det skjønne Norge skulde finne sin arbeidsmark?

Slik vokset han op — sky og stille.

«Hvad skal det bli av det barn?» — tenkte man. Men noe dypt, høit og edelt skulde bjergene bringe

ham. Når de førte ham op i de svimlende høider, gikk hans blikk mot himmelteftet og dets utalte undere. Og sakte senkede sig ned i den uberørte sjel et brennende ønske om å tjene *den*, som skaper og opretholder slike herlige undere.

Hans fromme mor gråt, da han engang dristet sig til å tale om sin hemmelige lengsel: «Barn, tal ikke om det ennu — ennu har vi ikke penger til dette!» Senere — ak, hvor skulde det bli mulig, når barne-skaren stadig vokste —?

Men gutten opga ikke håpet om å bli en Guds tjener. Heller ikke da han kom ut av skolen og måtte ta tjeneste hos fremmede for å vokte kreaturene. Foreldrene kunde med sin beste vilje ikke mer få begge ender til å møtes, og han måtte som den eldste nu hjelpe dem. Men heller ikke da han kom blandt fremmede mennesker på Pütscheider-høiden, vek håpet om å kunne nå målet — han satte sin lid til Gud og hadde gitt Ham hele sitt barnslige hjerte. Men hans bønn blev ikke hørt med engang — først måtte hans sjel vokse sig moden og stor for rettelig å tjene sitt store forbillede. Det ennu svake barnelegeme måtte oppe i Walsdorf utrette meget strengt arbeide, fordi han vilde spare sig penger sammen til å studere for. Og han gjorde det glad og samvittighetsfullt — vel likt overalt som det stillferdige, blide, følsomme unge menneske han var. — Og hvor var han lykkelig da han endelig 19 år gammel igjen kunde gripe sine elskede bøker og begynne studiene! Geistlige venner hjalp ham, og i det nære Belgien blev grunnen lagt til den senere utdanning. Han var en mønsterelev, og fra Differt, hvor han sprang to klasser over, gikk han videre til «Institut Catholique», og 4 år i Rom, hvor han tok den teologiske doktorgrad.

Og endelig i 1920 kom den herlige dag, da en from kvinne i overvær av hele sin familie i Stolzemburg kunde sette Primizkransen om sin eldste sønns hode!

Guds vilje er vidunderlig og de beskjedneste har Han kjærest. Han førte sin tjener ikke til en stille, avsides landsby, men til fjerne land. Var det hans moders bønner, var det de bønner som steg op fra hans tre kusiner som er ordenssøstre i Marokko, Chateau—Salains og Italia, som bevirket det? — Ett er sikkert, at den unge prest og ordensmann vilde virke i et misjonsland og der vinne sjeler for Herren. Intet kunde stanse ham — han overvant alle vanskeligheter..

Kjærlighet, godhet og forståelse viste han de som betrodde sine sjeler til ham i Haugesund. For alle hadde han et brennende hjerte og en hjelpsom hånd. Det var en vanskelig post han var satt på, og han gav arbeidet sin hele sjel og hele sin unge kraft. Hans foresatte verdsatte ham og utnevnte ham til sogneprest i Stavanger — og alle norske aviser har bragt bud om hans beskjedenhets, viden, pastorale dyktighet, vel-

gjørenhet og menneskevenlighet. Og nu er den beskjedne misjonsprest blitt apostolisk vikar for Oslo titularbiskop av Selja.

Den 24. august kl. 9

fant så selve den høitidelige konsekrasjon sted. Festlig kalte Domklokkene de troende sammen for å bivåne den handling, som klart og tydelig viser den biskoppelige verdighets glans og ophøiethet, og som fyller alle hjerter med ærefrykt mot apostlenes efterfølger. Men den minner også om de tunge og betydningfulle plikter som venter på Overhyrden, på de store ofre og de mange forsakelser, møisommeligheter og vanskeligheter som er forbundet med denne utmerkelse.

Katedralen var festlig smykket med blomster, lys, flagg og foreningsbannere. Hvite asters prydet i overdådig fylde Høialteret. På epistelsiden var opreist et særlig alter, hvor den assisterende biskop forrettet samtidig med konsekkratoren. Tilhøire og venstre hadde æresgjestene plass: de medkonsekkrerende Mgr. Mönch-Trier og Mgr. Cawet-Namur, Biskop Mgr. Nicolas av Maristerordenen, Mgr. Meulenberg, Biskop av Island, Abbed Dom Mardo og Abbed Dom Coetlesquet. Æresplassen inntokes av Erkebiskop Fallize, og det var et gripende syn å se den 88 årige kirkefyrste komme inn, støttet til sin stokk og ledsaget av to norske prester: Administrator Pastor H. Irgens og Pastor van der Velden. Han hadde den glede å kunne overvære festen hele tiden. Ennvidere så man Domkapitularene og de fleste medlemmer av den luxemburgske Klerus. Mange av Mgr. Mangers slektninger med hans lykkelige foreldre i spissen var tilstede.

Ikke mindre enn 5 representanter for den norske geistlighet hadde foretatt den lange reise for å overvære konsekrasjonen samt representanter for de norske søsterkongregasjoner. Mange norske, bosatte i Holland, Belgien og Tyskland, hadde også innfunnet sig.

Innledningen.

Under orgelbrus kom den nye biskop inn i Katedralen ledsaget av Konsekkrator og to andre biskoper og tok plass foran alteret mellem de to biskoper, mens Konsekkrator besteg alterets trin — han er jo der ifølge særlig pavelig opdrag. Først oplestes dette opdrag, og Mgr. Mangers avla sin ed på Evangelieboken, hvorpå han eksaminertes i 18 punkter av en biskops plikter. Konsekkrator begynner messen — de assisterende biskoper ledsager Mgr. Mangers til sidealteret hvor han celebrerer. Efter Gradualet begir Mgr. sig atter til høialteret. Konsekkrator minner ham ennu en gang om en biskops viktigste plikter og rettigheter og slutter med de ord til de omkringstående: «Dyrebare brødre, vi vil be at den Allmechtige Guds godhet vil skjenke denne utvalgte sin Nådes fylde til nytte for Kirken.» Og mens Alle-Helgens-litaniet avsynges ligger Mgr. Mangers utstrakt på jorden på sitt ansikt — den skjønne symbolske handling som uttrykker den menneskelige svakhet og ydmyghet.

Den hellige innvielse.

Atter kneler han foran Konsekkrator, som legger evangelieboken på hans nakke og på hans skulder — symbolet for at den utvalgte *selv* må bære ordets åk før han kan legge det på *andre*. Alle tre biskoper legger hendene på hans hode og uttaler de betydningsfulle ord: «Accipe Spiritum Sanctum — motta den hellige Ånd. Innvielsesbønnen og innvielsesprefasjonen følger. — «Veni Creator Spiritus» avsynges, og med Chrisam salves biskop Mangers hode og hender, fordi nu i hans hender skal ligge makten til å salve og til å innvie. Konsekkrator velsigner og overrekker hyrdestaven: «for at du i kjærlighet kan revse feil, uten vrede felle dommer, pleie dyden frem og i rolig alvor tukte og straffe!» — Han bestenker bisperingen med vievann og overrekker Mgr. Mangers den som pant på troskapen mot den hellige Kirke. Til sist blir evangelieboken løftet av biskopens skulder og lukket overrakt ham med den opfordring å gå og forkynne det ham anbetrodde folk Guds ord. Støttet til hyrdestaven, smykket med biskopsringen begir biskop Mangers sig tilbake til sitt alter hvor han fortsetter Messen inntil efter Offertorium, hvor han atter går til høialteret og knelende foran konsekkrator overrekker sine offergaver, hvorpå den skjønne ceremoni fortsetter med at både konsekkrator og den nyinnviende kommuniserer begge samtidig foran høialteret: hver nyter halvdelen av den hellige Hostie og det hellige Blod.

Avslutningsceremonien.

Alle tre biskoper setter efter den siste velsignelse Mitraen på biskop Mangers hode — symbolet på det biskoppelige læreembede: de to spisser erindrer om det gamle og nye Testamente som biskopen skal lære efter. Hanskene overrekkes — symbolet på renhet i tenken og handlen. I sin verdighets fulle smykke føres biskopen til sin trone: nu har han overtatt forvaltningen av sitt embede. «Te Deum laudamus» jublende toner klinger — og de to assisterende biskoper følger Mgr. Mangers ned gjennom kirken for at han for første gang kan utdele den biskoppelige velsignelse. Tårer fyller hans øine, og hans mor og far gråter høilydt, da han velsigner dem — også de geistlige og troende er grepne: dette var festens vakreste øieblikk.

Og så til sist har Konsekkrator mellem de to assisterende biskoper tatt plass på evangeliesiden, og med mitra og hyrdestav gir Biskop Mangers nu uttrykk for sin taknemlighet med den som har viet ham til kirkefyrste og hyrde. Tre ganger kneler han — først ved epistelsiden, så midt og tilsist foran Konsekkrator, idet han hver gang synger noen toner høiere: «Ad multos annos». Broderlig slutter Konsekkrator ham i sine armer og gir ham fredskysset — det samme gjør de andre biskoper og med Johannes-evangeliet ender den uforglemmelige fest.

I det biskoppelige palæ

blev der efterpå gitt en Lunch for ca. 70 gjester, hvoriblandt foruten alle de geistlige, som hadde deltatt i

ceremonien, befant sig statsministeren, kammerpresidenten, generaldirektør Dupong, forhenværende og nuværende prester i Stolzenburg og noen personlige venner av Biskop Mangers.

En rekke taler blev holdt. Mgr. Meulenberg hadde i oppdrag av Kardinal van Rossum å tale på Propagandaens vegne. Mgr. Origer leste en skrivelse fra Erkebiskop Fallize, hvori denne beklaget, på grunn av alder og sykkelighet, ikke å kunne delta i festen personlig, men ønsket Herrens velsignelse over alle, idet hans tanker gikk 40 år tilbake i tiden, da hans egen konsekrasjon fant sted i Rom. Etterpå talte Administrator Irgens. Han overbrakte Vikariatet Oslos lykkønskninger, idet han først uttrykte sin glede over å kunne gjøre det i en forsamling som denne, som talte så mange navn som alle hadde vist positiv interesse for Norge. Administrator bevidnet Mgr. Mangers, at denne var elsket av presteskaper i Norge og aktet av de troende, og at når Mgr. i oktober kom til Oslo, vilde han få en hjertelig og festlig mottagelse: «Sannheten er, at vi betrakter Dem allerede som en av våre. I de syv år De har vært i Norge har De med en beundringsverdigg hurtighet lært vårt sprog, De har satt Dem inn i skikk og bruk hos oss, De lever vårt liv og De kjenner menneskene og begivenhetene hos oss. Og innen De nu personlig vil kunne forvise Dem om den festlige mottagelse De vil få i Norge, vil jeg be Dem motta den forsikring, som jeg har den ære å overbringe Dem som stedfortreder for Vikariatets prester og de troende: vi ønsker Dem alle et mangeårig fruktbart lykkelig apostolat.»

Maristerordenens general talte vakkert til sin åndelige sønn, den nye biskop, og endelig holdt Hs. Høiærverdighet Biskop Mangers en tale, hvori han brakte alle som hadde feiret festen med ham sin hjerteligste takk — ba om at deres deltagelse ikke vilde svikte ham og tilsist i varme, bevegede ord hilste Norge og lovet sitt nye land sin fulleste arbeidskraft og sin udelte kjærlighet.

Og så slutter alle avisene med å ønske, at denne fest må bli begynnelsen til en velsignelsesrik virksomhet.

Ad multos annos — — —

Den unge prest.

Efter dr. th. A. Stonner.

Enhver primizfest er en gledesstund — først og fremst for den unge prest, selv som nu er ferdig med de langvarige forberedelsesstudier. Endelig kan han uttale sitt Introibo ad altare Dei. Og den er en gledesstund for menigheten, som i vår hårde og vanskelige tid oplever å se en ung kraft vie sig til troens seir over vantroen. I en tid hvor så mange faller fra, ser vi et ungt hjerte gløde for det ene fornødne. Selv om man ikke kjenner Primizianten personlig er dette dog en glede for alle troende, men særlig for hans landsmenn.

Men det er også en dypt alvorlig sak, ti den unge mann lever fra sin prestevielsesdag ikke mer for sig selv — hans liv er et eneste stort offer, ti gjennom den hellige messes samfundskarakter ofrer presten for hele menigheten. Vel er prestegjærningen omgitt av ære og verdighet, men kun de rent overfladiske mennesker blir blendet av dette. Æren og verdigheten er ikke skjænket presten for hans egen skyld — det er ikke en rett han krever vist sig. Den er en tjeneste, et oppdrag og all hans rett og all hans verdighet bærer derfor det tjenende preg og er gitt ham for menighetens skyld: konsekreasjonsmyndigheten, at han som de troendes stedfortreder kan bringe ofret, sakramentene, at han kan utdele dem. Sig selv kan han ikke ta til skrifte og meddele absolusjon — der er han som alle andre troende henvist til en prest. Dette tjenersinn venter vi å finne hos en prest, og det er meget betegnende, at mens man lett tilgir ham om han er svak og feilende, så tilgis det ikke, om han er hovmodig eller forfengelig eller herskesyk. Galsworthy sier et sted: «Den prest som tjener møter kjærlighet og ærbødighet — den prest som befaler møter spott og ironi!» Således føler mennesker det instinktiv, og det er helt riktig, hvis man med «befaler» mener en selvisk herskesyk optreden. Slik må en prest ikke være — det strider mot hans dypeste prestekalls-bevissthet som er samfundstjeneste: «Sacerdotem oportet offerre» — «det hele presteliv er et offer for andre».

En prest må lide med andre og sone for andre — der pulserer alltid martyrblod i all hans gjærning. Helgenene tok tunge botsøvelser på sig, fordi de erkjente at de måtte sone for sine skriftebarns feil og synder, som disse skriftebarn ofte kun så mangelfullt innså og angret. Dette eksempel må den unge prest etterfølge — hans livslys må brenne, varme og lyse for andre, selv om det fortæres derved.

Ti det dypeste ved en prests livsgjærning er dog det som Gregor den store uttrykte slik: «Vi som feirer Herrens lidelsesmysterium, vi må etterligne hvad vi feirer: vi må selv i vårt innerste bli det sanne offer.» Altså: prestene må ikke alene være i Kristi sted under konsekrasjonen, men også søke å virkeliggjøre dette i sitt daglige liv. Den unge prests ferd må gjenspeile Kristi kjærlighet — presten er et organ for Kristus. Også for Kristi lidelse: presten skal fullstendiggjøre den. Men derfor får han også Guds sterke Nådes kraft over sig, og derfor er den unge prests primizdager så ophøiede og skjønne — festdager for ham selv og for menigheten. Som fest må de feires — som fellesfest, som takke- og som gledesfest. I en tid, hvor så mange krefter arbeider på å undergrave forholdet mellom prest og lægmann og løsne forbindelsen mellom dem, er den unge prests første messer en anledning til i felles bønn og takksigelse å føle sannheten av «at alle vorder et» i vår hellige Kirke. Prestevielsen er et forenende bånd mellom prest og lægfolk — ikke et adskillende. Den er et kjærlighetsbånd, som har kjærlighetens edleste bestanddel i sig: ærefrykten for den om hvem Kristus har sagt: «Se jeg er med Eder alle dager inntil verdens ende.»

Fra den eukaristiske kongress i Kjøbenhavn.

Reisebrev fra en deltager i den norske representasjon.

Jeg sluttet det lille reisebrev sist med vår ankomst til «Kongens Kjøbenhavn» og under vårt kortvarige opphold skulde vi naturligvis rekke så meget som mulig, så vi bega oss straks ut i staden — helt overseende efterdønningen fra sjøturen! Vi undgikk lykkelig alle de attaker på vårt kostbare liv, som cyklisthæren foretok hver gang vi våget oss over et gatekryss, og på slaget to befant vi oss utenfor den deilige rådhusbygning i hvis indre vi avla en fransk visitt. Vi skulde til Glyptoteket — den store og enestående kunstsamling den danske bryggerieier Jakobsen har skjenket landet — men vi stoppet op et øieblikk ved synet av St. Knudskapellets kors som reiste sig rolig og stille over all larmen og ferdslen. Med all mulig kunstrespekt fikk vi i Glyptoteket opfrisket minnene fra våre timer i kunsthistorie på skolene, men allikevel syntes vi næsten det var festligere enn å se duene ute på plassen spise av menneskenes hånd akkurat som i Venedig. Ved en tankeforbindelse besluttet vi oss til å ta en liten tur på Kjøbenhavns kanal — «Holmens kanal» — ad hvilken vi førtes ut på havnen, hvor vi fikk vinke til vår venn «Kong Håkon», som atter stevnet bort fra byen og fikk vår lille båt til å vippe uten at vi dog denne gang merket sjøsykens kvaler! Allikevel begynte vi nu å føle oss litt trette av de mange nye inntrykk, og det var med glede, at vi hilste skolen velkommen, hvor vi blev mottatt hjertelig av søstrene. Vi spiste som ulver i den koselige restaurant «Patricia», og gikk tidlig tilkøis hvor vi snart sov alle mann.

Næste dag var torsdag og den gledet vi norske oss særlig til — for de fleste av oss betød den det

første møte med vår nye Overhyrde.

Vi drog alle til toget som Hans Høiærverdighet skulde komme med, og våre prester gikk ned på perongen, mens lægfolket ventet ovenfor. Da Biskop Mangers viste sig, blev han møtt med et kraftig norsk hurra, og efter at Monseigneur hadde gitt oss sin-første velsignelse, forlot han oss sammen med Pastor Riesterer og Pastor Ugen, og med løfte om, at han om eftermiddagen vilde komme ut på den franske skole og motta vår ærbødige hyldest. Men først tok vi alle en tur ut til Dyrehaven ved det deilige Klampenborg — gikk en vakker tur fra Eremitageslottet ned til stranden og så på det brokede liv der, hvorpå vi inntok vår frokost på hotellet, hvor våre medbrakte smørbrødpaker vederfartes all rettferdighet. Men vi måtte snart bryte op, da mottagelsen av Hans Høiærverdighet krevet noen forberedelser — vi måtte være helt sikre i «Olavshymnen» og «Ja vi elsker». — Det var nærved at vi var kommet til å berede den svenske Biskop Müller den hyldest vi hadde tiltenkt vår egen Biskop, da Mgr. avla oss et besøk før Mgr. Mangers ankomst — men like efter kom denne i full ornat og sjelden har vel Olavshymnen tonet så festlig og med slik entusi-

asme! På våre alles vegne talte derpå Pèrre Béchaux noen hjertelige velkomstord — og Mgr. Müller føiet sine varmeste lykkønskninger til. Så talte Mgr. Mangers — enkle hjertegripende ord: Hans Høiærverdighet fortalte, hvorledes han under sin privataudiens hos Paven gjentagende ganger anmodet om å bli fritatt for å overta den byrde som bispeverdigheten er. Hans Hellighet svarte hver gang: «De kan ikke bli fri for å ta den, for den ligger allerede på Deres skuldre, og De må bære den.» Men på sin faderlige måte minnet Hs. Hellighet Biskop Mangers om den fattige bonde som sa om sig selv: jeg er en fattig djevel og jeg eier intet på jorden som jeg kan kalle mitt, men med Gud er jeg allikevel rik. «Slik er det også med Dem,» sa Paven, «alene er De fattig, men med Gud er De rik!» Og — tilføiet Biskop Mangers: På mitt korte opphold i Norge nu har jeg møtt så megen sympati og kjærlighet, og nu bereder dere mig en slik mottagelse her, at jeg kun kan si, at med *dere* er jeg også rik! Han hadde det beste håp om et godt samarbeid, hvorved han med Guds hjelp vilde kunde opfylle sine hellige plikter. Kun derved kunde hans valgsprog: «Ut omnes unum sunt» — «at alle må være ett» — bli virkelighet. Derefter hilste Monseigneur personlig på hver enkelt, idet Pèrre Béchaux forestillet damene og Pastor Laudy de unge menn og guttene. Biskopen rakte hver hånden med noen hjertelige ord og han vant alles hjerter spontant ved sin enkle og naturlige fremtreden. Mens vi sang nasjonalsangen forlot Hans Høiærverdighet oss.

Kongressen åpnes.

Om kvelden fant så den officielle åpning av kongressen sted. Mgr. Baudrillart var allerede dagen i forveien ankommet med flyvemaskin — kardinalene, biskopene og prelatene kom med syvtoget, og mottokes på perongen av samtlige prester og et batteri av pressefotografer, som trolig fulgte alle kongressens begivenheter med sine svarte kasser. Alle drog til biskopens villa, hvor litt efter en stor menneskemengde forsamlet sig, og fra hvis havetrapp kardinal van Rossum på tysk talte noen ord, idet han nedba himmelens velsignelse over kongressen og dens resultater.

Klokken 9 var åpningsandakten i St. Ansgarskirken — her klikket arrangementet for oss nordmenns vedkommende iallfall, for skjønt vi kom i svært god tid så var våre reserverte plasser optatt — vi hørte bak-etter at kirken hadde vært overfylt allerede klokken 7, altså to timer før andakten begynte. Temperaturen var tropisk — men det var et aldeles overveldende syn da prosesjonen kom inn — man følte sig som i Rom med de mange mitraer og krumstaver! Mgr. Meulenberg fra Island holdt andakten og Biskop Brems talte, idet han forklarte, hvorfor nettop i de skandinaviske land en slik kongress var av betydning — her hvor katolikene bor så adspredte og derfor trenger til å minnes

om, at skjønt våre kapeller er små mot de praktfulle kirker derute, så tilhører vi dog også den store Kirke, og Sakramentet er tilstede hos oss i samme fylde som derute, og også for oss bør det være centrum for vårt hele liv. Biskopen endte med å ønske at denne kongress måtte bli en levende kraft for vårt virke fremover. Den høitidelige festandakt sluttet med den sakramentale velsignelse, hvorpå «Høitidsdag i Kristi Kirke» klang fulltonig.

Fredag.

Om morgenen var der barnegustjeneste i den store Jesu-Hjerte Kirke, som var festlig pyntet og hvor der

Foran bispeboligen i Valby efter ankomsten. I første rekke kardinal van Rossum og kardinal Hlond.

Biskop Mangers ses 3. r. yt. t. v.

blev preket over teksten: «La de små barn komme til mig!» Mange hundre barn fylte kirken, og det var gripende, da de alle mottok den store barnevenn i sine uskyldige hjerter.

Klokken 11 samledes vi norske oss foran den Zoologiske Have og spaserte gjennom det praktfulle anlegg, hvor vi viet de mange rare dyr den fornødne oppmerksomhet. Apekatten tok dog broderparten — foran dem likte vi oss virkelig! Det var en belærende formiddag — og derfra gikk vi så til Jeanne d'Arc-skolens festsal, hvor vi fikk god plass. Pater Menzinger holdt et meget interessant og opplysende foredrag om messeofret, hvori han påviste hvorledes protestantismen helt savner den offerttanke som ellers pleier å være det bærende grunnlag for alle religioner. Derefter berettet den populære pater J. Kock om den eukaristiske kultus

gjennom årene i Danmark — hvorledes det eukaristiske liv hadde utviklet sig efter reformasjonen — hvorledes den ene evighetslampe var blitt tendt efter den annen, og han sluttet med en kraftig appell, at alle måtte arbeide for å få fler og fler Tabernakler, fordi disse er kraftcentra hvorfra det religiøse liv strømmer ut over hele verden.

Om aftenen var det

store festmøte i Idrettens Hus,

som blev kringkastet. Her fikk vi lett vår reserverte plass, skjønt antallet av de tilstedeværende ansloges til over 3000. Forrest på tribunen hadde alle dignitærene plass. Festlig og imponerende var møtet, og med sitt internasjonale preg ga det det beste bevis på at den katolske Kirke virkelig er katolsk — almindelig og ubredt over hele jorden med den samme synlige Overhyrde. Orkesteret intonerte først Svendsens herlige festpolonaise og så besteg Biskop Brems talerstolen. Han talte for Paven — d. v. s. han talte til Hs. Hl. som fra sin mottager i Vatikanet vilde overvære møtet. Veldig klang: «Tu es Petrus». Så talte biskopen for Danmarks konge, hvorpå man sang den danske nasjonalsang. På forskjellige sprog introducerte dernæst biskop Brems alle gjestene — og her var det en opplevelse for oss norske da turen kom til — som biskopen uttrykte sig: «Vår Benjamin, den nye norske overhyrde». Det gledet våre hjerter å høre den jublende hilsen, som fra alle sider steg op mot Hans Høiærverdighet, og hvori selvfølgelig vi norske deltok med en intensitet som ga særlig kraft i våre stemmer. Næst efter den indiske biskop, Mgr. Chulaparambil, fikk ingen av de tilstedeværende en så varm hyldest som vår biskop! Da han senere i sin tur bragte Danmark en hilsen anslog han de samme kjærlige strenger, som i sin tale til oss ved mottagelsen, idet han talte over I. Kor. 17: «Fordi det er ett brød er vi, de mange, ett legeme, vi alle, som deltar i det ene brød.»

Kardinal van Rossum talte på fransk, Kardinal Hlond på polsk — biskopene på alle sprog, mens der inni mellom var musikk og sang, og tilsist forenedes vi alle i et «Credo», som kardinalene intonerte.

Den norske felleskommunion lørdag morgen

fant sted i den franske skoles kapell, hvor vår nye biskop vilde læse messen innen sin avreise til Luxemburg. Det blev en gripende stund da vi alle mottok kommunionen av Hs. Høiærverdighets hånd og vi alle forentes i bønn for ham og hans gjerning. St. Josefs-søstrene hadde smykket kapellet på det festligste — assisterende prest var sogneprest var der Vlugt og ministranter var Erik Hadland og Franz Gotsche, mens Wolfgang Olafsen spilte orgel — det var sangmesse. Etterpå hadde søstrene arrangert en stilfull frokost, hvor Monseigneurs plass kjennetegnedes med et stort norsk flagg og hvor bordene var dekorert med blomster i de vakreste farvesammensetninger. Père Béchaux talte for Hs. Høiærverdighet og denne uttrykte sin glede over å kunne få denne festlige stund sammen med sine egne, innen han nu bega sig til konsekrasjo-

nen. Han ba om alles forbønn og forlot oss så, da han allerede en time etter skulde reise. Han fortalte at han hadde hatt audiens hos Kardinal van Rossum dagen iforveien, hvor kardinalen hadde uttrykt sin glede over den mottagelse han hadde fått iblandt de norske.

Ved middagstider beså vi Rosenborgslottet, som jo er av stor historisk interesse også for oss, da det især gjemmer minner fra den tid hvor Danmarks og Norges historie faller sammen. Om eftermiddagen var der møte i klosterhaven, hvor barn utførte et sangspill, som gjorde stor lykke, men for oss blev litt forstyrret av høttalerne.

Søndag

var kongressens store dag. Om morgenen var der felleskommunion i alle Kjøbenhavns 12 katolske kirker — også vi sluttet oss dertil. Det var for oss et herlig og sjelestyrkende syn å se de mange, som gikk til Herrens bord. Klokken 11 var der pontifikalmesse i klosterhaven, hvor Kardinal Hlond forretet. Vi fikk våre reserverte plasser her og hørte utmerket Biskop Brems skjønne tale om «Gud er kjærlighet». Da den festlige messe var slutt satte procesjonen sig i bevegelse — den første store procesjon siden reformasjonens innførelse som er gått gjennom byens gater. Den talte titusen mennesker — et imponerende syn. Tusener av tilskuere hadde samlet sig langs ruten for å beundre det maleriske og som noen syntes middelalderske optog. Først korset — så en lang rekke unge piker i hvite drakter — søstrene og alle de andre katolikker — vi nordmenn under St. Olavsbanneret og den nye St. Pancratiusfane. Over to hundre prester og ordensfolk — de ti biskoper i fullt skrud og Kardinal van Rossum, bærende det Allerhelligste under en baldakin. Det var en gripende manifestasjon av vår tro på Kristi virkelige nærværelse i Alterets hellige Sakrament — og gripende var det da til sist, mens alle knelte, den ærverdige olding lyste den sakramentale velsignelse over det største antall katolikker som har vært forsamlet i de skandinaviske land i mangfoldige hundre år.

Om eftermiddagen blev Kjærulfs skuespill «Lægedom for alle sår» opført på det Nye Teater. Dets innhold er en forherligelse av Alterets Sakrament, som i vår tid er det eneste som kan bringe redning i de forskjellige vanskelige situasjoner i livet. Ideen var glimrende, og de siste bilder navnlig grep oss alle, mens derimot musikken ikke kom frem fordi den ofte blev overstemt av publikum — den spilte i mellemaktene og skulde kjede billedene sammen.

Og så kom sluttmøtet søndag aften, hvor Helene Berg talte om Eukaristien og forfatteren Kjærulf fengslet oss alle ved sitt spirituelle foredrag. Mgr. Brems holdt en dyptfølt avslutningstale, hvorunder han fortalte, at kongen dagen etter vilde motta alle dignitære i audiens. Kardinal van Rossum meddelte den pavelige velsignelse, og etter at alle biskopene i fellesskap hadde velsignet forsamlingen, steg et Credo op mot himmelen med takk og påkallelse for de uforglemmelige dager. Et bånd er knyttet mellom alle skandi-

naviske katolikker, som vil styrke vår tro, vårt håp og vår kjærlighet.

Og av hele vårt hjerte takker vi nordmenn alle som har medvirket til at disse dager er blitt så uforglemmelige. Vi er overrasket over det rike katolske liv i Danmark, som har muliggjort en så strålende kongress. Vi takker Biskop Brems, vi takker Pastor Benzon og vår trofaste fører, hr. Petersen.

Hjemturen.

Mandag reiste vi fra Kjøbenhavn. Kongressen var forbi og dermed også det pene vær. Vi kom til Helsingør, hvor vi på det hjerteligste blev hilst velkommen av byens prester. Sognepresten viste oss sin vakre kirke, som fikk oss til å beundre hans praktiske og liturgiske sans. Alle kongressens deltagere blev fotografert her — og dernæst beså vi det gamle Mariakloster

Den norske representasjon foran Ermitageslottet.

og den gamle Mariakirke samt Kronborg med sine mørke fengselsceller og sin store riddersal.

Fra Helsingør brakte fergen oss til Helsingborg, hvor vi under øsregn gikk op i den festlig dekorerte kirke, hvor Mgr. Assarson under sakramentsandakten talte varmt og manende til oss. Her sluttet vi hele den herlige tur av med ett innerlig «Store Gud, vi lover dig». Det var bare så altfor kort et samvær vi kunde ha med våre sympatiske verter — så gikk toget til Oslo, hvortil vi ankom tirsdag morgen fylt av glede og takknemlighet for de herlige dager. Takknemlighet mot Gud for den store opplevelse i Kjøbenhavn og takknemlighet mot våre ledere, Père Béchaux og Pastor Laudy, som har gjort sitt ytterste for at disse dager er oss så uforglemmelige. H.

Til Oslo katolske ungdom.

Idet vi retter en takk til alle, som ved sin deltagelse i den første skandinaviske eukaristiske kongress i Kjøbenhavn, og ved sitt samarbeide med lederne for den norske delegasjon har medvirket til at kongress-

dagene er blitt til et uforglemmelig minne, vil vi anmode såvel de 60 deltagere i kongressen som hele byens katolske ungdom, enten den er organisert i en av våre foreninger eller ei, om å ta del i en felleskommunion søndag den 4. september kl. 8.15 i St. Olavs kirke.

Kom *alle*, uten undtagelse, og la det bli en herlig hyldest for Kristus vår Konge, la det bli en hjertelig takk for de dager som vi har opplevet i København og et oppbyggende eksempel for begge menighetene.

Efter messen samles *alle* til en fellesfrokost i Foreningslokalet (kr. 0.50). Undertegnede vil da få anledning til å utdele de fotografier, som blev lovet til deltagerne.

Med hilsen in Christo.

H. D. Béchaux O. P.

E. Laudy.

Samme dag efter aftenandakten kl. 7 *presis* avholdes der et fellesmøte for O. K. Y., St. Tarcisiusforeningen og St. Pancratiusforeningen i Foreningslokalet. — Vær så snild å komme kl. 7 *presis*, siden de gutter, som bor i Instituttet, for husordenens skyld er nødt til å forlate møtet kl. 8.45.

På dette møte blir den nye organisasjon av ungdomsbevegelsen bekjentgjort. Dessuten blir det oplesning av et ungdomsstykke, som skal opføres i november.

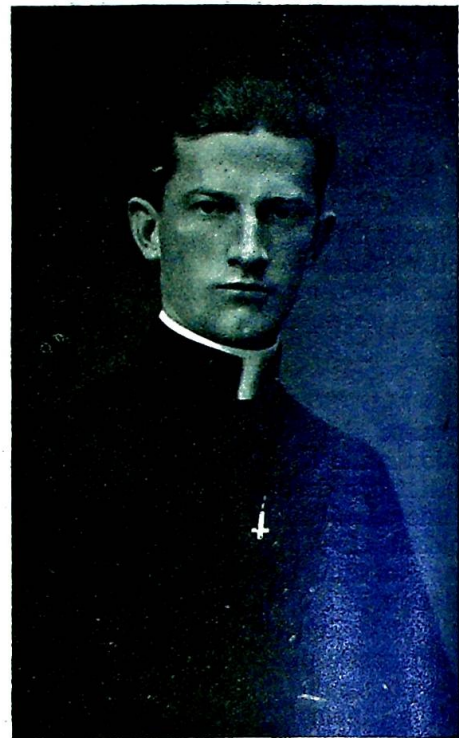
Med hilsen in Christo.

E. Laudy.

Herhjemme —:

Oslo.

Søndag var en høitidsdag i vår kirke her: en ung norsk prest, *Håkon Bergwitz*, leste sin første messe herhjemme efter sin prestevielse. Festen feiredes i St. Olavskirken med en levittmesse, celebrert av Pastor Bergwitz med Monsignore Kjelstrup og Pastor Laudy som diakon og subdiakon — og det var en feststemt menighet som i bønn og takksigelse fulgte den nye unge lærer og hyrde på ofrets vei. Sjelden har «Store Gud, vi lover Dig» lydt så fulltonende og så fra hjertet som efter denne gudstjeneste — man hørte hvorledes de mange tilstedeværende unge gledet sig over, at en av deres *egne* nu vilde gå foran som veiviser. Vakkert fikk denne ungdommens glede sitt personlige uttrykk ved en liten mottagelse som Ynglingeforeningen beredte sitt forhenværende styremedlem Pastor Bergwitz ved hans tilbakekomst fra kirken til prestegården.

Pastor Håkon Bergwitz.

Lund bød pastoren velkommen hjem og lykke til arbeidet og hans hilsen etterfulgtes av kraftige norske hurra-rop. Pastor Bergwitz takket, og dermed var denne høitidsdag i Kristi Kirke forbi — for å etterfølges med Guds nåde og bistand av mange gode travle hverdager i et langt og velsignet virke for norske sjeler.

Pastor Bergwitz er født her i Oslo den 24. august 1903 og optatt i Kirken av Mgr. Kjelstrup i 1924. Prest i Rom 1926 og presteviet julekveld 1931 samme sted, hvorfra han for en ukes tid siden vendte hjem.

E.

Idet bladet går i pressen, mottar vi et telegram som meddeler at

Hans Eminense
Kardinal van Rossum

er avgått ved døden i Holland.